

Školní řád a bezpečnost a ochrana zdraví ve školách a školských zařízeních

Vzhledem k množícím se případům, kdy se ředitelé škol snaží upravovat školní řády pro případ, že budou vydávána mimořádná opatření a promítnout tak ve školních řádech možné povinnosti, které mohou být žákům vydanými mimořádnými opatření případně nařízeny, vydáváme následující stanovisko:

Školy a školská zařízení zásadně nejsou oprávněny nařizovat svým žákům více povinností, než jim umožňuje nařídit školský zákon.

Ředitelé škol a školských zařízení jsou za účelem splnění své primární zákonné povinnosti, tedy za účelem zajištění ústavně zaručeného práva žáků na vzdělávání a potažmo tak za účelem řádného splnění svých povinností vyplývajících ze školského zákona, **povinni seznámit se s veškerými veřejně dostupnými a obecně známými vědeckými a medicínskými poznatky** týkající se konkrétní situace, která má či může mít vliv na zajištění řádného poskytování vzdělávání, a tyto pak při svém postupu vyhodnotit. Ve vztahu ke zdravotnímu stavu žáků je více než žádoucí vzít v potaz veškeré dostupné informace, zejména pak v dnešní době, kdy je již obecně známou skutečností, že opatření týkající se onemocnění SARS-cov2 ve školách neměla na zabránění šíření viru vliv.

Zdravotní stav žáka je třeba hodnotit výhradně podle toho, zda žák vykazuje známky akutního onemocnění, tedy podle toho, **zda má viditelné příznaky nemoci**, jak je uvedeno v zákoně, nikoli tedy zavádět testování či se spoléhat pouze na pozitivní test nevypovídající naprosto nic o skutečném zdravotním stavu žáka. O značném množství testů vykazujících falešnou pozitivitu v této souvislosti navíc ani nemluvě. Pokud jde konkrétně o testování dětí, pak je dnes rovněž obecně známou skutečností, že pozitivní test osoby na SARS-cov2 nevypovídá nic o tom, zda osoba je či není nakažlivá či snad dokonce nemocná. Z toho tudíž vyplývá, že případně pozitivně testovaný žák na SARS-cov2, který nicméně **nevykazuje příznaky onemocnění covid-19**, tak nepředstavuje riziko pro ostatní žáky a pedagogy a neexistuje (a dle našeho názoru ani neexistoval) tak jakýkoli medicínský ani zákonný důvod odepřít mu přítomnost ve škole a účastnit se tak vzdělávacího procesu v rámci prezenční formy výuky.

U jiných onemocnění, jako jsou např. angína, chřipka apod., také nejsou prováděny o onemocnění nic nevyovídající nějaké preventivní testy, ale **zcela v souladu ust. §7 odst. 3 zákona o ochraně veřejného zdraví se vždy hodnotí aktuální zdravotní stav žáka podle toho, zda vykazuje či nevykazuje nějaké příznaky onemocnění.** A tak by tomu mělo být i nadále.

Veškeré obecné postupy týkající se případů, kdy je žák nemocen, jsou komplexně upraveny jednotlivými zákony, zejména pak zákonem o ochraně veřejného zdraví a školským zákonem. A vzhledem k tomu, že v minulosti vydávaná mimořádná opatření, nařízené lockdowny či jiné zásahy do základních práv a svobod neměly na zamezení šíření onemocnění žádný pozitivní vliv a naopak způsobily a stále působí více škod než samotný virus (extrémní nárůst psychických poruch dětí, rapidní snížení úrovně jejich vzdělání, snížení přirozené imunity dětí atd.), tak neexistuje jakýkoli racionální důvod přijímat pro řešení záležitostí týkajících se onemocnění covid-19 mimořádná opatření. A to navíc za situace, kdy tento druh onemocnění není pro děti ohrožující.

Pokud by však i přes to byla taková mimořádná opatření vydána, pak by měl ředitel školy a školského zařízení vyhodnotit jejich možné negativní dopady na žáky, a to právě podle ustanovení § 7 zákona o ochraně veřejného zdraví ve spojení s ustanovením § 30 školského zákona.

Za každé situace je tedy **povinností ředitelů škol vyhodnotit rizika a jejich možné negativní dopady na zdraví žáků a jsou přitom povinni přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí, žáků a studentů.** Naopak není povinností ani posláním ředitelů pouze slepě aplikovat vydávaná mimořádná opatření či snad dokonce pouhé pokyny či doporučení MŠMT. Při tvorbě školního řádu je třeba vzít na vědomí, že se jedná pouze o vnitřní dokument, který pouze podrobněji rozvíjí - nikoli stanovuje namísto zákona - práva a povinnosti dětí, žáků, studentů a jejich zákonných zástupců ve škole nebo školském zařízení a pravidla vzájemných vztahů se zaměstnanci ve škole nebo školském zařízení.

Školní nebo vnitřní řád tedy nesmí být v rozporu s právními předpisy a nemůže komukoli ukládat nějaké další povinnosti, které nemají oporu v právních předpisech. Pro stanovení povinností žákům a potažmo jejich zákonným zástupcům pak znovu připomeňme a zdůrazněme ústavní pravidlo, podle kterého lze povinnosti ukládat výhradně jen na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod. A po více jak dvou

letech by bylo nanejvýš vhodné se k těmto základním ústavněprávním principům co nejrychleji vrátit.

Ustanovení § 29 školského zákona:

(1) Školy a školská zařízení jsou **při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech** a při poskytování školských služeb povinny přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí, žáků a studentů a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů.

(2) Školy a školská zařízení zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb a poskytují žákům a studentům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví. Ministerstvo stanoví vyhláškou opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání ve školách a školských zařízeních a při činnostech s ním souvisejících.

Ustanovení § 30 školského zákona - Školní řád, vnitřní řád a stipendijní řád

(1) Ředitel školy vydá školní řád; ředitel školského zařízení vnitřní řád. Školní řád a vnitřní řád upravuje

a) podrobnosti k výkonu práv a povinností dětí, žáků, studentů a jejich zákonných zástupců ve škole nebo školském zařízení a podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů se zaměstnanci ve škole nebo školském zařízení,

b) provoz a vnitřní režim školy nebo školského zařízení,

c) podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků nebo studentů a **jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí,**

d) podmínky zacházení s majetkem školy nebo školského zařízení ze strany dětí, žáků a studentů.

(2) Školní řád obsahuje také pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků a studentů.

(3) Školní řád nebo vnitřní řád může omezit nebo zakázat používání mobilních telefonů nebo jiných elektronických zařízení dětmi, žáky nebo studenty, s výjimkou jejich používání v nezbytném rozsahu ze zdravotních důvodů.

Výňatek z metodického pokynu MŠMT, čá 2/2006 VMŠMT k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT

Shrnutí:

Zásadní je, jaké prostředky si může ředitel dovolit za účelem ochrany bezpečnosti a zdraví žáků použít. V žádném případě se nejedná o nástroje podle zákona o ochraně veřejného zdraví, protože ty může nařizovat jen orgán ochrany veřejného zdraví. Ředitel školy tedy aplikovat mimořádné opatření sice může, nicméně **v případě, že vydané mimořádné opatření je v rozporu se zákonem, pak se jím ředitel naopak řídit nesmí, protože porušuje zákon jako právní předpis vyšší právní síly.**

Kromě toho, při volbě opatření, která by podle školského zákona byl ředitel oprávněn využít, pak **musí hodnotit, zda zvolený prostředek povede ke sledovanému cíli a zda nezpůsobí větší újmy, než ke kterým by došlo v případě, že by žádná opatření nepřijal.** V opačném případě opět zasahuje do práv a oprávněných zájmů dětí nedůvodně, a tedy jim nezákonně upírá právo na vzdělávání.

Ředitel tedy nesmí jednat nad rámec zákona, a to ani tehdy, jsou-li vydaná mimořádná opatření.

Související manuály naleznete zde:

<https://www.prolibertate.cz/2021/10/ochrana-prav-skolaku/>

<https://www.prolibertate.cz/2021/10/tisice-skol-dnes-obdrzelo-nase-varovani-pred-porusovanim-prav-deti-a-rodicu-nasledovat-musi-trestni-oznameni/>.

Aktuálně je situace navíc odlišná od předešlého školního roku v tom, že je již obecně známou skutečností, že mimořádná opatření neměla na šíření epidemie pozitivní vliv, naopak měla devastující účinky, a na děti obzvlášť. Tedy především s těmito skutečnostmi by se ředitel měl při svém postupu vypořádat. Fakt, že mimořádná opatření (tedy lockdowny, testování, nošení prostředků ochrany dýchacích cest, diskriminace neočkovaných apod.) měla především účinky negativní, přiznal nakonec i ministr Válek, když doslova řekl: *„...že všechny ty drakonická opatření, které byly zaváděny, neměla žádný efekt..., znamenaly jen obrovské ztráty... Dnes víme, že je to zbytečné... Řada rozhodnutí týkající se kovidu byla spíš založena na pocitech než na vědeckých důkazech.“*

Ředitel tedy v současné době musí obzvlášť pečlivě zvážit, zda při aplikaci mimořádných opatření či doporučení vydaných MŠMT, naopak nejedná v rozporu se zájmy dětí a v rozporu

INSTITUT PRÁVA
A OBČANSKÝCH SVOBOD

se zákonem, když respirátory, testování apod. vyžadovat bude. Rozhodně by však měl provést hodnocení, zda jim ukládané povinnosti neohrožují zdraví žáků (a to i zdraví psychické), zda jim nebrání při vzdělávání - neboť hlavním úkolem a činností škol je vzdělávat. Tyto informace jsou veřejně dostupné a nadto je ředitelé obdrželi prostřednictvím Pro Libertate - Institutu občanských práv a svobod, z.s.

K dopadům covidových opatření na děti byl navíc vydán Sborník Covidkon II, ve kterém jsou shrnuty negativní dopady opatření v podobě testování, nošení prostředků ochrany dýchacích cest, segregace, tlaku na očkování apod. a vedle toho uvedena taktéž právní argumentace týkající se škol: <https://www.teachpoint.cz/sbornik-covidcon-ii/>

Pokud jde o bezpečnostní a hygienické podmínky ve vztahu k zaměstnancům, stanovisko naleznete zde: <https://www.prolibertate.cz/2022/08/stanovisko-k-narizeni-zamestnavatele-pouzivat-ochranne-prostredky-dychacich-cest/>.

email: info@prolibertate.cz

mobil: +420 725 749 954

web: www.prolibertate.cz

Institut práva a občanských svobod, z.s.
Kozí 916/5, Staré Město, 110 00 Praha 1
IČO: 10986511
Spisová značka: L 75092 vedená u Městského soudu v Praze